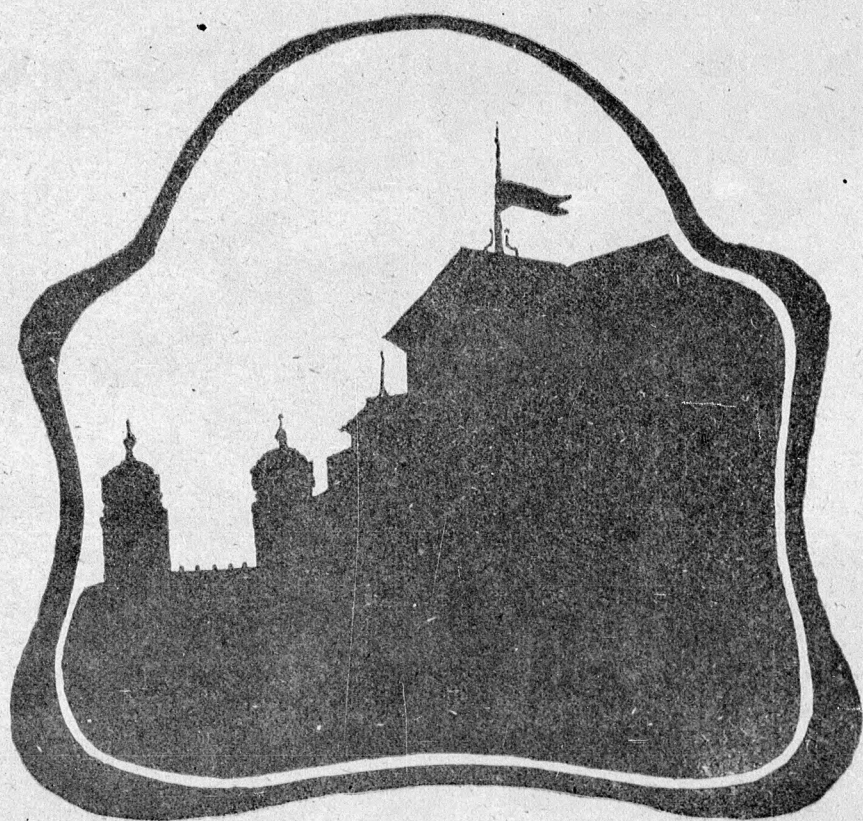


# A VÁROS

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

---



Főszerkesztő:

DR. K. TÓTH MIHÁLY  
tanácsnok.

---

Felelős szerkesztő:

KONCZ ÁKOS  
főlevéltáros, lb. tanácsnok.

---

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona  
Egyes szám ára 10 fillér.

---

Megjelenik minden hó 1-én  
és 15-ik napján.

---

SZERKESZTŐSÉG:

Városház, Földszint 8. Ide kérjük a kéz-  
iratokat.

KIADÓHIVATAL: Városi könyvnyomda-vállalat irodája, mely az elő-  
fizetési díjakat és hirdetések felveszi.

Kiadótulajdonos: Debreczen szab. királyi város könyvnyomda-vállalata.

ELŐFIZETÉSI ÁR:  
Egész évre. . . . 6 kor.  
Egyes szám 20 fillér.

Megjelenik minden hó  
1-ső és 15-ik napján.

# A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:  
Városhaza, földszint 8. szám.  
Ide kerjük a kéziratokat.

KIADÓHIVATAL:  
Városi könyvnyomda-vállalat  
irodája. Ide küldendők az elő-  
fizetési díjak és hirdetések.

== KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY. ==

Főszerkesztő: Dr. K. TÓTH MIHÁLY tanácsnok. ♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS főlevéltáros, tb. tanácsnok.

## GYÜLÉSEK, ÜLÉSEK.

### A közigazgatási bizottságból.

Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága f. hónap 7-ikén tartotta havi ülését *Domahidy Elemér* főispán elnöklésével. Az ülésen jelen voltak: Kovács József polgármester, Körner Adolf polgármesterhelyettes, főjegyző, Szabó Kálmán és Csóka Sámuel tb. főjegyzők, dr. Tóth Emil tanácsnok, dr. Magoss György főügyész, Tüdős Kálmán dr. főorvos, Roncsik Lajos árvaszéki elnök, Borsos József h. főmérnök, Ternovszky Alajos kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Csánky Viktor kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő, Mányi József műszaki tanácsos, főmérnök, Reitz János kir. főállatorvos, dr. Magoss Kálmán alügyész, Bacsó Dezső dr., Balkányi Miklós dr., Csanak János, Fejér Ferencz dr., Kenézy Gyula dr. udv. tanácsos, Somogyi Pál, Márk Endre udv. tanácsos, Szilágyi Imre, Tüdős János dr., Tóth István biz. tagok és Zöld József jegyző.

*Domahidy* Elemér főispán megnyitván az ülést, az ujesztendőben szives szavakban üdvözli a bizottság tagjait és áldást kér munkásságukra.

Az ülés a következő sorrendben folyt le.

1. *Polgármesteri jelentés* december hónapról. A jelentés felolvasása után Körner Adolf főjegyző ismertette Csóka Sámuel tb. főjegyző, adóügyi tanácsnok jelentését arról, hogy az adótörvény részben való felfüggesztéséből az ügyosztály munkájánál zavarok fordulnak elő. Többek hozzászólása után a bizottság elfogadta *Ternovszky* Alajos kir. tanácsos, kir. pénzügyigazgató azon javaslatát, hogy várja meg a bizottság a miniszteri rendeletet, amely ezen kérdésekben utmutatást fog adni.

Ugyancsak a polgármesteri jelentéssel kapcsolatban szóba került a szakértő kiküldése a belügyminisztérium részéről. A belügyminisztérium ugyanis leirt, hogy tekintettel arra, miszerint ez a fegyelmi ügy harmadfokban az ő elbírálása alá esik, nem küldhet ki szakértőt. A főispán azt indítványozta, hogy a bizottság a kereskedelemügyi minisztériumtól kérjen szakértőt. Hosszas

vita után a bizottság a főispán javaslata mellett döntött.

2. *Adóügy.* A pénzügyigazgató jelentése szerint december hónapban befolyt állami adóban 196,865 K, hadmentességi adóban 2632 K, bélyegjövédékben 68.000 K, jogilletékben 53,425 K, díjjövédékben 2195 K, dohányjövédékben 215,952 K, határvámjövédékben 22,268 K, fogyasztási- és italadóban 7683 K. Fizetési halasztást 64, házadómentességet 94 esetben adtak.

3. *Tanügy.* Csánky Viktor kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő jelentése szerint a tanügyi kormány a kereskedő-társulat polgári iskolájánál működő Nagy József, Gáll József és Tuschter Ignác tanároknak fizetésekiegészítést utalványozott; Szoboszlay Sándor, Ráthonyi Lajos tanyai tanítóknak, Hertelendy Jenő árvaházi igazgatónak család pótlékot, Sinay Emma gazdasági tanítónőnek lakáspénzsegélyt engedélyezett. A tanítói árvaház kibővítési költségeire a miniszter 8000 koronát utalványozott. A tanfelügyelő megtette az intézkedést, hogy a tanítási órákat egyfolytában tartásák.

4. *Egészségügy.* Tüdős Kálmán dr. főorvos jelentése szerint a közegészségi viszonyok decemberben javultak. A hevenybetegségek enyhén folytak le. A köztisztaság a kövezett utcákon tűrhető, a kövezetlen utcákon hiányos volt. Decemberben született 254, meghalt 109 egyén, a természetes szaporodás 145. A főorvos jelentést tett egynéhány tulzsufolt tanteremről, valamint a Szilágyi Imre biz. tag felszólalása nyomán arról, hogy kívánatos volna az általa beadott egészségügyi javaslatok mielőbbi keresztülvitele.

5. *Árvaszéki elnök jelentése.* A bizottság a jelentést tudomásul vette.

6. *Kir. ügyész jelentése.* A bizottság a jelentést tudomásul vette.

7. *Államépítészeti hivatal jelentése.* Tudomásul szolgál.

8. *Főállatorvos jelentése.* Tudomásul vétetett.

A jelentések és egyéb beérkezett ügyek tudomásul vétele és elintézése után a bizottság a következő bizottságokat választotta meg:

**Fegyelmi választmány** : Elnök Domahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző és előadó Körner Adolf főjegyző. — Rendes tagok : Tüdös János dr., Csánky Viktor, Szilágyi Imre, Ternovszky Alajos. Póttagok : Fejér Ferenc dr., Mányi József. Hivatalból tagok : Kovács József, Körner Adolf, Magoss György.

**Gyámügyi küldöttség** : Elnök Domahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző Körner Adolf főjegyző. — Rendes tagok : Márk Endre, Tüdös János dr., főispán által kinevezett tagok : Fejér Ferenc dr., Szilágyi Imre. Póttagok : Csanak János, Bacsó Dezső dr. Hivatalból tagok : Kovács József, Körner Adolf, Roncsik Lajos, Magoss György dr.

**Utadó fölszólamlási bizottság** : Elnök Domahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző Körner Adolf főjegyző. Tagok : Magoss György dr., Csanak János, Ternovszky Alajos, Somogyi Pál. Hivatalból tagok : Körner Adolf, Csóka Sámuel.

**Kórházi albizottság** : Elnök Domahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző Zöld József jegyző. Tagok : Balkányi Miklós dr., Kenézy Gyula dr., Körner Adolf, Szilágyi Imre, Tóth István, Tüdös János dr., Tüdös Kálmán dr.,

**Országos tanítói nyugdíjfelülvizsgáló bizottság.** Tagok : Csánky Viktor, Csanak János, Tüdös János dr., Tüdös Kálmán dr.

**Börtönök megvizsgálására kiküldött bizottság** : Elnök Domahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző Hegedüs István dr. tb. árvaszéki ülnök. Tagok : Fejér Ferenc dr., Gáthy Bálint, Kenézy Gyula dr., Szilágyi Imre, Tüdös Kálmán dr., Tóth István.

**Fogház felügyelő bizottság** : Elnöke a törvényszék elnöke, tagok : a fogházfelügyelő, lelkész és tanító, Gáthy Bálint, Kenézy Gyula dr., Márk Endre.

**Állami közutak építését ellenőrző bizottság.** Tagjai : Körner Adolf, Balkányi Miklós dr., Mányi József.

**Erdészeti bizottság** : Elnök Szilágyi Imre, alelnök Csanak János, bizottsági tag Tóth István. Ezzel az ülés véget ért.

### Vizvezetési bizottsági ülés.

A vizvezetési bizottság szombaton ülést tartott Kovács József polgármester elnöklésével. Az ülésen jelen voltak : Körner Adolf főjegyző, Szabó Kálmán tb. főjegyző, Nagy József főszámvévő, Borsos József h.-főmérnök, Tóth Emil dr. tanácsnok, Haty Kálmán vízmű felügyelő mérnök, Debreczeni Jenő világítási vállalati igazgató, Pazár István építésvezető főmérnök, Fejér Ferenc dr., Latinovics Mihály, Tóth Ist-

ván, Várady Géza és Orendt Alfréd bizottsági tagok.

Az ülés megnyitása után Haty Kálmán ismertette a Világítási és Vízmű Részvénytársaság beadványát, amelyben jelenti, hogy az ellenőrző kut összekötő csatornáját és aknáját nem hajlandó felépiteni, mert a csatornaszelvény nem felel meg a feltételeknek. A bizottság kimondta, hogy a munkák elvégzéséhez ragaszkodik.

A Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság leküldte a gépberendezéseket, melyek közül azonban egy talajlemez eltört szállítás közben. A késedelemért a város pónalet követelt, a cég azonban azt megtagadta. A bizottság ezen kérdésben később határoz.

Borsos József h.-főmérnök jelenti, hogy a főgépész állásra 16 pályázó jelentkezett, akik közül a következőket ajánlja sorrend szerint : Kiss György, Czeplédy Károly, Baka Gábor. A bizottság Kiss Györgyöt ajánlja.

Az építésvezető bemutatta a közutak tervét, melyre nézve a bizottság kimondta, hogy azok lehetőleg a bérkocsi állomások mellett helyeztessenek el.

Jelentette Pazár István főmérnök, hogy az összes munkák, csőfektetések, gépek, szivattyúk elhelyezése készen van. A viztorony a csővezetékekkel össze van kötve és így a víz indítást január 21-én megkezdik.

A bizottság a bejelentést örömmel vette tudomásul.

## Munkakevesbbités az iktatóban.

Irta : **Koncz Ákos.**

Közigazgatási lapjaink telve vannak olyan cikkekkel, melyekben a gyakorlati emberek a közigazgatás egyszerűsítését szorgalmazzák. Az egyszerűsítésre törekvés csak hasznára válik az ügyeknek, mert megszünteti ezeket azon sallangoktól, melyek azt a bizonyos copf-rendszert jellemzik.

A közigazgatásban arra kell törekednünk, hogy az gyorsan menjen és amennyire lehet, kevés írásból álljon. Gyorsan menjen főleg akkor, midőn a fél ügyének elintézése nagyon sürgős, nehogy napokig, vagy hetekig legyen kénytelen várakozni egy oly végzésre, vagy határozatra, melynek késése neki valamelyes kárt okoz.

Gyorsaság és egyszerű eljárásban gyökerezik a jó közigazgatás és épen azért minden felesleges írásmunka kiküszöbölendő abból annyira, amennyire az lehetséges és amennyiben nem árt a lényegnek.

Ez a munkakevesbbités és egyszerűsítés első sorban az „iktatás”-nál hozható be.

Debreczen sz. kir. város tanácsi iktató hivatalába

az elmúlt évben 25091 ügydarab érkezett be, vagyis az ünnep és vasárnapokat is számítva, naponként átlag 70 darab. Naponként ezen 70 darabnak beiktatása már magában véve is fárasztó munka, nem szabad azonban elfeledni, hogy az iktató nem csak beiktatja a darabokat, hanem azokat először nemük szerint szortirozza, az egyes ügyosztályoknak megjelöli, azoknak előszámait kikeresi és azokat átolvassa, hogy tartalmukat az iktatókönyvbe világosan feljegyezhesse. Ámde ezen munkája közben naponként átlag 100 ember fordul hozzá felvilágosításért, tanácsért és utbaigazításért úgy, hogy az iktató valóban ott ül kerek hét órát íróasztala mellett és emberfeletti munkát végez nemcsak hétköznapiokon, hanem ünnepeken, sokszor még délután is, mert a beérkezett ügydarabokat a szabályrendelet szerint kénytelen az érkezés napján beiktatni.

Hogy azonban ezen a munkán hogyan lehetne könnyíteni a közigazgatási darabok menetének minden sérelme nélkül, nyomban belátjuk, ha rámutatunk az iktatói rendszer felesleges munkájára.

Első sorban vegyük a városi átírási díjak ügyeit. Az iktató hivatal beiktatja ezeket először, mikor a városi hatóság az átírási díjakat kiveti; másodsor, mikor a számvevőség jelenti, hogy a fél befizette-e a díjat, vagy nem fizette; ez utóbbi esetben megkeresi a telekkönyvi hatóságot, hogy a 10 koronán felüli összeget az ingatlanra kebelezzék be; ez a harmadik iktatás; erre a telekkönyvi hatóság tudatja, hogy a bekebelezést fogantatosította, ez a negyedik iktatás s ha a fél befizeti, az erről szóló számvevő jelentés az ötödik iktatás.

Mivel pedig az 1912-ik évben 2000 átírási ügy került iktatás alá, ezt négyszer véve, 10000 tétel alatt szerepelnek az átírási ügyek, holott ezeknek egyszeri beiktatása teljesen elégséges volna és a többi *ad* szám alatt jeleztetnék, mint ahogy ezen eljárás mindenütt gyakorlatban van. És ily módon 8000 tétel külön-külön beiktatása teljesen feleslegessé válnék és nem zavarná a dolgot, mert a levéltár ugyanis egy-egy csomóban, az illető birtokszerző vagy eladó neve alatt vezeti az átírási ügyeket.

Hasonló módon volna kivihető az egyszerűsítés azon ügyeknél, ahol a kórházi ápolási költségek fizetése a gyógyköltés fizetésére kötelezett egyéneknek részletekben engedtetik meg, vagy ahol és amikor a telepedési díjak tanácsi határozat folytán részletekben folynak be. Teljesen felesleges munkaszaporítás az erre vonatkozó számvevői jelentéseknek külön-külön beiktatása, mikor ezek az ügyek ugyancsak egy csomóban, az illető fizető kötelesek neve és ügye alatt helyeztetnek el.

Ezen móddal pár ezerrel ismét lehetne kevesbbíteni az iktatás számát.

Mellőzhető volna továbbá sok olyan ügy beiktatása, melyek annonszok képében jelentkeznek. A várost alig érdeklő gyászjelentések, reklámszerű hirdetések, értéktelen üzleti ajánlkozások, apró-cseprő megnívások, selejtes munkákra való előfizetési felhívások, amelyek nem érik meg az iktatással járó fáradságot.

Már az elősoroltak mellett is körülbelül 8000 szám-

mal kevesbbednék az iktatókönyv számsorozata anélkül, hogy az ügyek emiatt elintézésükben akadályozva lennének. Nem kellene ez esetben az iktatónak felesleges, testet-lelket kimerítő munkát végezni és nem egyszer ünnepeken és vasárnapokon néha estig iktatni a beérkezett darabokat.

Gondoljuk meg azt is, hogy a tanácsi iktató 1912. évben a tanácsi 25.091 ügydarabon kívül beiktatott 1105 drb közigazgatási ügydarabot és 1947 drb kihágási darabot, vagyis mind összesen 28,143 darabot, vagyis naponként 77 darabot, a vasárnapokat és ünnepeket leítve körülbelül naponként 93 darabot.

Miután pedig — mint a fentebb elmondottakból kitünik — az elhagyandó iktatások nem ártanak az ügyek menetének, sőt használnak, mert a felesleges és semmivel sem igazolható munkát kevesbbítik, meg kell szüntetni az iktatói számok mesterséges szaporítását nemcsak emberséges szempontból, hanem azért is, mert a jó közigazgatás nem az iktatói számok tömkelegében áll, hanem abban, hogy azok jól, gyorsan a város és a jogkereső felek javára intéztessenek el.

---

## DEBRECZEN MÚLTJÁBÓL.

---

### Simonffy Sámuel és Margittay Györgynek levelei a városi Tanácshoz az 1805-iki pozsonyi országgyűlésről.

Poson, 2/9-ben 1805.

Tekéntetes Nemes Tanács

Nemes Electa Jurata Communitas !

A múlt Honapnak 24-ik napján küldött Relationban említést tettünk arról, hogy az insurrectionnak modjáról projectalt Planum Dictatum alatt lévén, a midőn le irodik, meg küldjük: de az a Planum a Regnicolaris Deputatioban, mellynek utollyára a F. Palatinus ó Hge volt a Statusok által meg kért Presese nagyon meg változott, mert az első Planumban nem volt kitéve, mitől, vagy mellyik Vármegyéből hány Lovas és gyalog állitasson, hanem csak az, hogy olly generalis insurrectio legyen, mellyben 10000 Lovas és 36000 gyalog foghasson fegyvert. Ezen Planum szerint a K. Városok egy Lovassal tartoztak volna azon Vármegyének, mellyben sitnaltatnak, a gyalogság számát pedig mint másszor, további rendelés vagy oblatio határozta volna meg. Azonban minekelőtte a Regnicolaris mixta Deputatio össze gyült volna, hogy az Insurrectionnak ki állitása ollyan arbitrarie ne legyen, mint a múlt Insurrectiokban, a Statusok meg akarván magok között fontolni a dolgot, meg az nap estve külön Deputatit formaltak, s ottan szinte éjfélig tanácskozván a magok vélekedéseket írásba tették és már reggel a F. Palatinussal referáltatván, a ki rendelt mixta Deputatio, minekutánna a Circulasok is meg egyeztek benne, össze gyült, s

többszöri éjjel nappal tartott Deputationak Sessiokba ki dolgozodván, végre a Dietalis Sessiókban mind a Proceresek, mind a Statusok abba egyeztek meg, hogy mivel a jelen való szoros környülállások, most a hosszas gondolkodást és vetélkedést meg nem engedik arról, hogy miképpen lehetne az Insurrectiot olly tökéletesen Combinálni, hogy az semmi részbe se szenvedhetne kifogást, hogy bátorságosabb lépésnek látták hamarjába az 1741-ik esztendőbeli 63 Articulast normának venni fel. Melly szerint a veszedelemnek nagyságához képest, generalis insurrectio, és így mind personalis, mind portalis ajánltassék, az az imbo personalis minden Portától 2 Lovas és 6 Gyalog insurgens állítódjon a Vármegyék által. A mi pedig a K. Városokat illeti, azok egy Lovast kiállítván a Vármegyének, a Portalis Lovasok, vagy az 741-ik esztendőbeli Törvény szerint a Lovasokért fizetett 100—100 ft helyébe, mint Poson, Buda-Pest s többek, pointerna securitate, otthon marado Militat tartoznak a Lakosokból fegyverrel ki állítani s exercisuálni de a mellett mint minden más Jurisdictionok, ki vévén a Kunokat, Jászokat és Hajdukat, a kik Lovasokat (drb. 600) fognak állítani, a Postalis gyalogokat még ebben az esztendőbe köteleztetnek ki állítani; mely clavis szerint Debreczenre 270 esik. Ez a Portalis állításnak a módja mind a Regnicolaris Deputatiokban, mind a Circularis Dietalis és Mixta Sessiokba sok ellenvetést szenvedett, még pedig mind a Vármegyék, mind a Városok részéről, mert valamint minden nagyobb vagy több Portájú Városok, úgy számos felső Vármegyék Portáji is, olly improportiorate találtattak az több Vármegyék populatiojához képest, majd mint egy a négyhez s mint miis vagyunk Szabolch Vgyéhez képest. De mind ezek sem lévén elegendők az idő rövidsége miá fel vett Clavis szerint való Insurrectio változtatására, álhatatosan meg maradtak mellette: hanem végre Moson, a kire 53. Porta után 1200 esik, s több hasonló Vgyék követői is a Lehetlenséget allegálván fel hagyódott az, hogy pro casu impossibilitatisá F. Palatinusnak, mint az Ország Fő Kapitányának, egyszersmind ő Felsege által ki nevezett Generalissimusnak reprezentáltathassék.

E szerint már mind a Proceresek, mind a Statusok Táblájja végezvén az Insurrectio Coordinatiójját, mind az Representatiok, mind az Articulusok projectomai mixta Sessioban felolvastattak, és mind a két Tábla által helybe hagyódván, az estve 9 órakor Iubsosibáltattak és megpecsételtettek, és más némely Gravamenek orvoslása van hátra, a mellyel a tegnapi Sessiokban vagy későn vagy némely részben el sem végeződhetvén, a mai Sessiokban fognak fel vetődni, s úgy láttszik az eddig valokból, hogy a F. Palatinus a Statusok kivánságát mindenekben Secundallya.

Ugy van a Rendelés, hogy ha valami hátra maradás nem adgya magát elő, ő Herczegsége még ma délután Bécsbe fog indulni az Articulusokkal és Gravamenekkel, azon lévén, hogy az idő Sokáig ne töltsen.

Ha mi halasztást nem szenvedő fontos dolgok fordulnának még elő, addig is mig személyes tiszteletünket tehetnénk, mellyhez reméllyük két hét-mulva szerencsénk lehet kötelességünk fogjuk tartani minél elébb referálni.

Egyébb eránt magunkat kegyességekben ajánlván, nagy tisztelettel maradunk

A Tekintetes Nemes Tanátsnak N. Electa Jurata Communitásnak

alázatos szolgálai s követi

**Simonffy Sámuel m. k.**

**Margitai György m. k.**

Tekéntetes Nemes Tanáts

és Nemes Electa Jurata Communitas!

Ezen Hónapnak 12-ik napján ide Posonba fel érkezvén, az azt követő négy napokat a Fő Méltóságok szokásba lévő látogatásával töltöttük, 17-én pedig az Ország Gyűlése el kezdődvén, a két Tábla egymás köszöntetése után, a F. Királynak Sub. incognito lejendő jöveteléről, és miképpen való fogadásáról szollo Directorium olvastatott fel. Mellynek végeződéssel mindnyájan mind a Magnasok, mind a Statusok a F. Palatinussal együtt, szokott processioval a Sz. Lélek Segitségül való hívására, a Cathedrale Templomba mentek, az nap estve pedig a F. Király az Esztergomi Érsek Palotájába meg érkezvén, 18-án ismét Ország Gyűlése tartatott, s mind az ő Felsege, mind a vele levő Herczeg Antal és Regnies köszöntésére Deputatio küldetett, a melly a Relatioját meg tévén, dél előtt tiz Ora tájban mind a két Tábla a fent irt Palotába öszve gyült, a hova a F. Király a szokott Solemitással bé jöven, Thronusába bé ült, s minémü beszédet tartott, s mitsoda Propositionokat tett, azután pedig a Proceresek Sálájába mixta Sessio tartatván, a Propositionok fel olvasása után a F. Palatinus ő Hge, micsoda szivre ható modon oralt, nyomtatásban de zárjuk.

Még ugyan mennyibe határozodjék meg a F. Király kivánsága, és miről s mennyiről gondolkozoznak a F. Statusok világosan tudni nem lehet, de annyi bizonyos, hogy minden meg egyezik abba, hogy nagy veszedelemmel fenyegetőző környülállásokhoz intézett szükséges és el kerülhetlen segítség ajánltasson. Melly a midőn meg fog állittatni a T. N. Tanácsnak és Ns. Communitásnak idejébe mindenekről referálni fogunk: addig is pedig ha hogy illy fontos dolog meg határozása itten késne, és az idő meg engedné, a T. N. Tanáts és Ns. Electa Jurata Communitas utasítását is örömmel várjuk.

Egyébb eránt a T. Bihar és Zabolch Vgyei ablegatus Urak, a kik az előtt való szokás szerint ezen Estafferának köz költségen való küldetése végett bennünket meg szollitottak, azon kéri az Ns, Fő Biró Urat, s általa a T. N. Tanácsot, hogy a miénkel együtt menő Relatiojokat, ugymint a Biharit Bagosig, a Zabolchit pedig ha Bökönybe rendelés nem volna

téve bizonyos expressustól N.-Kálloba hova hamarébb el küldeni méltóztasson.

Ezekután kegyességekben ajánlottak, álhatatos tisztelettel maradunk

A Tekéntetes Nemes Tanátsnak és Nemes El. Jurata Communitás

Posonyba, 19. 8-án 805.

alázatos szolgálai

Simonffy Sámuel m. k.

Margitai György m. k.

Tekintetes Nemes Tanáts!

Nemes Electa Jurata Communitas!

A mult Szombaton ugy gondolkozott minden, hogy ha legkésőbbben is Hetfőn vége lesz az Ország Gyűlésének: de a Rescriptum Regiumban olyan Tzikkellyek találtatván, mellyben mind a Proceresek, mind kivált a Statusok meg ütköztek, több rendbeli Sessiok után regnesentatio késztetett, melly szerint nem csak az Insurrectióra, hanem némelly Gravamenek orvoslása eránt való kívánságok mellett perseverálván, végre ő Felsége tegnap dél előtt meg érkezett, és estvéli 5 orakor Mixta Sessio tartatván, ott elébb a Rescriptum Regium felolvastattott, mellyből ki hagyodván minden prejudiciosumok azután az ő Felsége Szállásán öszve gyűltek, a hol is Sanctionálván a Törvényeket, azokat a F. Palatinusnak által adta, és ismét Mixta Sessio lévén az Ország Házában, minekutánna ott mindenek felolvastattak és Dietának vége lett: mellyre nézve már ma miis indulunk, de addig is mig személyesen tehetnénk tiszteletünket, az Articulusokat ide zárjuk azon Rescriptummal együtt, melly ellen a Representatio tétetett

Gróf Teleki Sámuel ur ő Excettája tegnap előtt Désből ide érkezvén minden Bagagiájával, tegnap magához hivatott, hogy tiz Ferschlagba lévő könyveit rész szerint Ruháját és drága butorit Pestre, onnét Debreczenbe küldvén, nevével kérjük meg a T. N. Tanátsot, hogy azokat addig is mig Váradra által szállittathatná, valamelly bátorságos és száraz helyet rendelni méltóztasson. Egyszersmind minthogy tudja, hogy a mostani Insurrectiora nézve sok költsége lesz a N. Városnak, örömet ad 10,000 Rft, mellyről tsak Contractus küldődjön Váradra, mindjárt kézhez adja.

Ezekután kegyességekben ajánlottak álhatatos tisztelettel maradunk

A Tettes Nemes Tanátsnak, Nemes Electa Jurata Communitas

Poson, 8./9-ban 805.

alázatos szolgálai

Simonffy Sámuel m. k.

Margitai György m. k.

## A muzeum gyarapodása ajándékokkal.

A városi muzeum az elmúlt esztendő utolsó hónapjaiban a tárgyaknak ugy muzealis értéke, mint száma tekintetében is gyarapodott. A hortobágy-porosházi Kr. u. II. századbéli halmos temetőben, a sámsoni majorsági földön s hosszumacsi középkori Szent-Mihály temploma helyéu végzett ásatások ugyan nem jártak a kívánt sikerrel, hanem a csalódásért bőségesen kárpótolták muzeumunkat a vásárlások, letétek és ajándékok. Ezuttal a letétekről és ajándékokról számolunk be. I. *Könyv- és kéziratár* számára következő ajándékokat kaptuk: Asztalos József tanítóképezdésztől Hunyadi cs. nemességét igazoló közös armalisát (1629) s a Hunyadi cs. nemességét igazoló okmányokat; özv. Borbély Sándornétól: régi polgári okleveleket; Debreczen város Tanácsától a párisi 1900. évi világkiállítás diszokleveleit; Debreczen város nyomdájától 78 drb nagyobb és apró nyomtatványt; Fazekas Sándortól a tiszántuli református egyházkerület 1889-ben készült térképét, könyveket és apró nyomtatványokat; Fémipari szakiskolától évi értesítőjét; báró Hornig Károly veszprémi püspöktől Balácsa nevű római-telep diszes kiállítású leírását; Kereskedelmi miniszteriumtól a Vasutügy történetét; dr. Kovács Józseftől: „A Hortobágy hasznosításának alapfeltételei“-t; Klein Vilmostól (Álmosd) Irinyi Jánosra (a gyufa feltalálója) s családjára vonatkozó könyveket, kéziratokat, okmányokat; Muzeumok főfelügyelőségétől mult évi kiadványait; Szemere Miklóstól (Budapest) „Gentry“ című röpiratát; Tardy Sándortól (B.-Ujfalu) a herpályi csonkatorony fényképeit; Tóth Miklóstól 2 régi történelmi könyvet; Vadász Emiltől: Klapka kiáltványa Komárom vára feladásáról, a halápi őstelep fényképe s Darna „Magyarország őskora“ című könyvet; Varga Lajosné Major Agnestől: Komáromi Cs. György fordítása szerint való bibliát; özv. Vass Jenőnéől (B.-Ujfalu) a debreczeni horbély cég. 1805. évi privilegialis levelét, Vass Benjamin debreczeni senator ügyvédi okleveleit (1807) és Diariumát (1833—1851); Zoltai Lajostól a Tiszántuli református egyházkerület térképét s több apró nyomtatványt.

II. *Szép- és iparművészeti táruink* a következő ajándékokat, illetőleg letéteket kapta: dr. Györffy Istvántól (Budapest) Gótikus aranyozott veres rézkelyhet (XVI. század elejéről), fedeles ónkannát (XVIII. századbéli), mindkettő a körösszentjánosi református leányegyházé volt; dr. Józsa Andrástól (Nyiregyháza) Thaly Kálmán ifjúkori arcképét, körrajz. Thalynek gr. Nádasdy Ferenchez írott ajánló soraival; Löfkovits Arthurtól Samassa J. egri érsek ezüstplakettjét, 2 olajfestésű tájképet, rézmetszeteket s fényképeket; Nagy József polgári isk. tanártól női arcképet, pasztelli, Toroczkaí Oswald műve, gipszszobrot, Somogyi S. műve, exlibriseket és 9 drb debreczeni ezüst-, ón-, bronzplakettet; Sárréti Jánostól (Váncsod) cintányért; S. Szabó Istvántól (B.-Ujfalu) szivartartó garnitúrát, vasöntvény; Tardy Sándortól (B.-Ujfalu) a herpályi csonkatorony cink-dúcát; Váncsodi református egyháztól letétül verejtékes, aranyozott ezüstpoharat (1687), urasztali ónkannát (1722), három régi urasztali terítőt, egyike aranyokofiummal kivarrott; Városi tanácstól 2 ezüst- és 1 bronzplakettet; Varga Lajosné Major Agnestől: 1685 ben készült rézdobozt, „Ötvös céhé“ felirással: özv. Vass Jenőnéől (B.-Ujfalu) a saapi református eklklésia keresztelő ón-kancsóját (1793); Zoltai Lajostól Kovács Ferenc nagyenyedi diáknak a diákszövetség nagyerdei sátor-táboráról készült ceruzarajzait.

III. *Éremtáruink* kapta ezeket: Asbóth Oszkártól (Pocsaj) bronzkori bögrét; Batháry Imrétől érvágó régi eszközt, réz; Bene Jánostól (Földes) trachyt, kővésőt; Debreczeni 48-as honvéd-egylettől képes gyászlobogót s

**Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.**

76 koszoru-szalagot; Kereskedelmi és Iparbanktól a múlt század elejéről való diszes nagy vasládát, melyet a szabadságharcban hadi pénztárul használtak; Kónya Lászlótól napórát; Kovács Józseftől (Kar-utca) Bánkon talált ós- és középkori agyag- és vastárgyakat; Markovits Gyulától anjoukori sarkantyút; Muzeumok Főfelügyelő-ségétől állami letétül bronzkarikát; Sárreți Jánostól (Váncsod) magyar szablyát; Szabados Ferentől a macsi templom helyén talált harang-töredéket; Vadász Emiltől kova pengét; Vass Jenőnél (B.-Ujfalu) ós- és középkori edényeket; Zelenka Bélától újzeelandi kövését.

IV. *Éremgyűjteményünknek* ajándékoztak: Asbóth Oszkár (Pocsaj) XVI. századbeli pénzeket. Balogh Lajos IV. István réz pénzét (Soma). Berzöffy Vincze Kossuth Lajos amerikai 1 dolláros s egy 10 dolláros amerikai papír pénzét. Doctor Ármin (Nyíregyháza) sayn-wittgensteini tallért. Grünfeld Hermin Constantinus junior. Haffner István dán és francia, Kónya László lengyel. id. Kovács S. magyar, Kiss Zoltán tanítóképezdész (Sarkad) magyar pénzeket. Löfkovits Arthur 2 db debreczeni vonatkozású ezüst emlékérmet. Maibaum Miksa 1 pénzt. Nagy Márton (Váncsod) 1 régi bucsuérmet. Nagy József polgári isk. tanár 61 db debreczeni emlékérmet letétként. Pataki Sándor Fr. Agost szász tallérját. Rauchberger Irén magyar, ifj. Szabó Gyula (Ottomány) 2 db római, Varga Lajosné Major Ágnes lengyel és francia pénzt. Városi tanács 16 db bronz és ezüst emlékérmet s 2 régi pénzt. Özv. Vass Jenőné (B.-Ujfalu) thuriumi és neopolisi antik görög rézpénzeket, egyiptomi tetradrammat és árammat, dyrrachiumi ezüst pénzt. Tib. Cland. Vespasian. Nerva, Trajan, Ant. Pius, Commodus s más római császárok pénzeit. 14 db friesachi denárt s több középkori s későbbi magyar, osztrák, lengyel, olasz, triéri pénzt, 7 db réz- és ólom emlékérmet. Vida János képezdész 1 régi pénzt.

V. *Néprajzi tárunk* gyarapodásához különféle ajándékokkal járultak: Boldisár Zsigmondné (Nádudvar) 2. özv. Borbély Sándorné 1 db. Brózik Dezsőné (B.-Ujfalu) 2 db régi magyar női derék. Demjén Lajosné (Nádudvar) 2 db, Dobi Sándor (Nádudvar) 1 db, dr. Ecsedy István 2 db, Főnyad Márton (Váncsod) 1 db, Hajas Mátyás (Hortobágy) 3 db, özv. Kerekes Imréné 1 db, Kovács József (Váncsod) 1 db, id. Kujik János (Nádudvar) 1 db, Magyar Lajos (Derecske) Irinyi János áltai festett ruhafogas, Molnár András (Nádudvar) 2 db, özv. Papp Sándorné (Nádudvar) különféle fonáshoz, szövéshez való eszközöket. Pocsaji ref. egyház két régi urasztali boros korsóval. Sárreți János (Váncsod) 1 db, Széll József (Váncsod) 1 db, Z. Szabó István és neje (B.-Ujfalu) régi ruhafélék s egyéb házi eszközöket. Szőke Gáborné arany esipkés pártával. Trojanovics Antal (B.-Ujfalu) 3 db, Tóth Péter (Váncsod) 2 db, Ujhelyi László (Váncsod) 1 db, Váncsod községe 2 db, Varga Lajosné Major Ágnes 1793-ban készült esigacsinalóval, fából faragott, Vass Jenőné özv. (B.-Ujfalu) 2 db. — Az ajándékozó urnőknek és uraknak e helyen is hálás köszönetet mond a muzeum igazgatósága.

### Körözés.

21.764—912. sz. Veszprém vármegye alispánjától.

*Valamennyi Törvényhatóság első tisztviselőjének.*

Tornai Juli anyától Devecserben 1882 május hó 6-án született Tornai Ilona nyomozandó, fel-találása esetén illetőségi viszonyaira tüzetesen

kihallgatandó s a felvett jegyzőkönyv Veszprém vármegye alispánjához küldendő.

Veszprém, 1912. évi december hó 5-én.

*Koller Sándor,*  
alispán.

A — 348,278. sz.

1912. IV. ü. o.

A Budapesten 1877. évben született, állandó lakással nem bíró Józsa Erzsébet, szülei: János és Kindl Anna cseléd, illetőségének megállapítása vált szükségessé. Fölkérjük az összes hazai köz-igazgatási hatóságokat, hogy a nevezettet nyo-moztatni s föltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a fölvett jegyzőkönyvet pedig hozzánk megküldeni sziveskedjenek.

Nemleges értesítések mellőzendők.

*A székesfőváros tanácsa.*

### Mirek.

— **A januári közgyűlés.** A január hónapi rendes közgyűlés tárgysorozatán most dolgoz-nak a bizottságok. Amint ezek elkészülnek a javaslatokkal, a városi Tanács is tárgyalja az ügyeket. A közgyűlés január második felében lesz megtartva.

— **Felülvizsgáló vegyes bizottság.** A m. kir. honvédelmi Miniszter ez évre az állandó vegyes felülvizsgáló-bizottság elnökévé Domahidy Ele-mér főispánt, alelnökévé Péntes Sándor árva-széki elnököt kérte fel, illetőleg bízta meg. Ezen bizottságok január 22-én, február 11-én, már-cius 11-én, április 15-én, május 7-én, június 10-én, július 8-án, augusztus 6-án, szeptember 16-án, december 9-én és szükség esetén az ezen napokat követő hétköznapokon fognak ülésezni.

— **A főszámvevő eskütétele.** Nagy József főszámvevő, ki súlyos betegségéből mindnyá-junk örömeire felépült, a folyó hónap 7-ikén tette le a Tanács előtt a hivatalos esküt. Az új főszámvevő már elfoglalta hivatalát.

— **Kinevezés.** Domahidy Elemér főispán Vass Károly dr. tb. aljegyzőt közigazgatási díjas gyakornokká nevezte ki.

— **Értesítés a tartalékosoknak.** A debreczeni katonai ügyosztály, a cs. és kir. debreczeni hadkiegészítő parancsnokságnak megkeresése foly-tán, arról értesíti a tartalékos tiszteket, hadap-ródokat, vagy legénységet, kik a folyó évben teljesítendő fegyvergyakorlatukat mint tiszti vagy altiszti küldönc szolgálati minőségben saját gép-kocsijukon, vagy motoros kerékpárjukon óhajtják

leszolgálni, f. évi február hó végéig a cs. és kir. kerületi hadkiegészítő parancsnokságnál Debreczenben akár írásban, akár személyesen bejelenthetik. Ebben az írásbeli vagy szóbeli jelentésben kiemelendő, hogy a gépkocsi vagy motoros kerékpár milyen gyártmányu és ezeknek teljesítő képessége is kitüntető és még az is megemlítendő, hogy a gépkocsit kezelő soffőr a hadseregnek vagy a honvédségnek a tartalékába tartozik-e? A gépkocsi, avagy motoros kerékpár és ezeknek felszerelésével, továbbá a vezető szállítási és élelmezési költségeit a katonai kincstár viseli; a gépkocsi napi használatáért 30 és a motoros kerékpár napi használatáért 6 korona használati díj térítettik meg.

— **A jog- és pénzügyi bizottságból.** Lapunk zártkörű ülést tart a jog- és pénzügyi bizottság. A bizottság tárgyalta a csizmadia termelő szövetkezet 5000 koronáját, mely elveszett a szövetkezet tönkremenése alkalmából. Az 5000 korona összeget a közgyűlés a Meszena-alapból vette kölcsön. A bizottság azt javasolja, hogy ezen összeg térítették vissza az alapítvány kamatainak feléből. Ezután a főkapitány tett előterjesztést a rendőség állapotáról. Panaszodik a mostani állapotok türethetlensége miatt, amelyen segíteni kell. A segítség 223,000 koronát kíván. A bizottság az ügyet a közgyűlés elé utalja azzal, hogy írjon fel a közgyűlés nagyobb államsegély megadása iránt. (Hát az államosítás? Szerk.) A bizottság Fehértői István kertésznek nyugdíjába régi szolgálatából 10 évet javasol beszámítani. Steiner Jakab állatorvos fuvarátalány adására vonatkozó kérelmét a bizottság a tanácsnak javasolja visszaadni.

---

**Tartalom:** 1. Gyűlések, ülések. — 2. Munkakevesítés az iktatóban. — 3. Debreczen múltjából. — 4. A városi muzeum gyarapodása ajándékokkal. — 5. Körözések. — 6. Hírek. — 7. Hirdetések.

---

### Debreczen sz. kir. város polgármesterétől.

4478—1912. eln. sz.

A kir. belügyminiszteri 136,000—1912. sz. a. kelt rendelet alapján közhírré teszem, hogy a Debreczenben megjelenő „Debreczeni Hírlap” című politikai heti lapnak Debreczen sz. kir. város területén 1913. évi március hó 15-ig való elárusításához engedélyt adtam.

Debreczen, 1912. évi december hó 31.

**Kovács József,**  
polgármester.

14,736—912.

### Árverési hirdetmény.

A Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező, alant felsorolt szántás-vetésre, vagy legeltetésre használható földek, a városi tanácsnak fenti számú végzése folytán 1913. évi január hó

24-én délelőtt 9 órakor a városháza közgyűlési termében nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adatni; és pedig **1914. évi október hó 1-től 1920. évi október hó 1-ig terjedő hat (6) évre.**

1. A hajduszováti határban levő 393 katasztrális hold I. sz. tagföld és az ugyanott levő 511 hold 800 négyszögöl III. sz. tagföld.
2. A szováti határban levő 360 katasztrális hold 138 négyszögöl III. sz. tagföld.
3. A szováti határban levő 472 katasztrális hold 302 négyszögöl IV. számú tagföld.
4. A szováti határban levő 467 katasztrális hold 1120 négyszögöl V. számú tagföld.
5. A szováti határban levő 300 katasztrális hold 772 négyszögöl VI. számú tagföld.
6. A szováti határban levő 100 katasztrális hold VI. számú tagföld.
7. A szováti határban levő 139 katasztrális hold 600 négyszögöl VI. számú tagföld.
8. A szováti határban levő 432 katasztrális hold 540 négyszögöl VII. számú tagföld.
9. A szováti határban levő 247 katasztrális hold 1414 négyszögöl VIII. számú tagföld.
10. A szováti határban levő 360 katasztrális hold 1381 négyszögöl IX. számú tagföld.
11. A szováti határban levő 258 katasztrális hold 1361 négyszögöl X. számú tagföld.
12. A szováti határban levő 326 katasztrális hold 370 négyszögöl XI. számú tagföld.
13. A szováti határban levő 260 katasztrális hold 505 négyszögöl XII. számú tagföld.
14. A debreczeni határban levő Vajdalahosi 905 katasztrális hold 1281 négyszögöl föld 1914. évi október hó 1-től 1920. évi szeptember hó 30-ig terjedő 6 évre.
15. A debreczeni határban levő Vekerpuszta 721 katasztrális hold területű föld 1914. évi október hó 1-től 1926. évi szeptember hó 31-ig terjedő 12 évre.
16. A Bégány csapszék 1914. évi január hó 1-től 1916. évi december hó 31-ig terjedő 2 évre.

Ezen árverésre az árverelni szándékozók azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a város számvevői hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen szab. kir. város tanácsának 1912. évi augusztus hó 19-én tartott üléséből.

A városi tanács.



